

رهبان حضرت زهرا(س)، گذرگاهی برای آشنایی با پیرغلامان حسینی است

دالان خوش نوا، مقدمه‌ای برای زیارت

قابل تأمل است؛ جایی که می‌گوید: قطعاً این گذر یک جاذبه هویتی برای اطراف حرم خواهد بود، به شرط آنکه به خوبی معرفی و تبلیغ شود.

دالان معنویت به جای پاساژ و خیابان

چندین سال بود که خیلی‌ها می‌گفتند باید معنویت و آماده‌سازی زائران برای ورود به حرم، پیش از رسیدن به این فضای معنوی آغاز شود. اینکه زائران از اتوبوس و تاکسی پیاده شوند یا از در پاساژ خارج شوند و وارد حرم شوند، یعنی به جزئیات زیارت، هیچ مقدمه‌ای در راستای آماده‌سازی آن‌ها برای ورود به حرم وجود نداشته است. بی‌شک رهبان حضرت زهرا(س) و گذر پیرغلامان، یکی از همان بسترهاست که مقدمه ورود به حرم شده است.

مشاهیر ماندگار و سرگذشت‌های جالب

آسمان مشاهیر این گذر، پر از ستاره‌های ماندگاری است که هر دو ستاره اهل بیت^(ع) را به تکریم و تعظیم وامی‌دارد. آقا سلیم مؤذن زاده اردبیلی، خالق ماندگارترین ذکر مصیبت برای خواهرگرامی سیدالشهدا^(ع)، زینب زینب زینب، کنز حیا زینب...، یکی از گل‌های سرسبزه این گذر است که در خانواده‌ای صاحب سبک در هنرهای اسلامی به دنیا آمد. پدر بزرگش شیخ فرج و پدرش شیخ عبدالکریم از مؤذنان بنام رادیو ایران و برادرش رحیم مؤذن زاده اردبیلی صاحب یکی از آذان‌های زیبا و ماندگار است. او بیش از ۲ هزار ساعت مداحی و ذکر مصیبت در کارنامه‌اش دارد.

مشهدی باشی و شیخ احمد کافی را شناسایی، قدری عجیب است؛ آن‌ها هم با سخنرانی‌های گیرایش که هنوز هم روی نوار کاست‌های قدیمی، طرفداران خاص خودش را دارد. او علاوه بر منبرهای جذابش که با لحنی پرشور و حماسی به بیان احکام دین و سیاست می‌پرداخت، از طرفداران خاص امام خمینی^(ره) در دوران رژیم پهلوی بود.

از «رسول ترک» به عنوان تواب بارگاه سیدالشهدا^(ع) نام می‌برند. او نه روضه خوان بود و نه مداح، بلکه یکی از گنده‌لالت‌های قدیمی اوایل سده اخیر شمسی در تهران بود و قصه‌ای شنیدنی از التفات امام حسین^(ع) و توبه‌اش گذشته‌اش دارد و پس از توبه، گریه‌کن روضه‌های امام حسین^(ع) شد و گاهی بین روضه‌خوانی‌ها، نکات تکان‌دهنده‌ای را که بر قلبش جاری می‌شد، بیان می‌کرد. می‌گویند سفیر آشتی برخی‌ها با منبر و مسجد بود.

برای اسکن کدها از این مسیر می‌آیم

برای آن‌ها که این ره‌باغ مسیر هر روز هوشیاران است، شاید عبور سریع تر از کنار این تصاویر ساده‌تر باشد. اما دقت و کنجکاوی، چشم‌ریز کردن روی تصاویر و نوشته‌ها، بحث و تبادل نظر دویا چند نفره درباره سرگذشت پیرغلامان، اسکن‌کردن روی تصاویر و خواندن بلند سرگذشت نخبگان این مسیر برای همراهان، نشان می‌دهد که برخی میهمانان یا اولین بار است که از این مسیر عبور می‌کنند یا اثرانی مشتاق برای دانستن بیشتر هستند.

برای دانستن از عمق این کنجکاوی، اولین چهره‌ای که به حرف می‌گیرم، محسن درودی نام دارد؛ دانشجوی فقه و مبانی حقوق که از دسته اول رهگذران این ره‌باغ است و هفته‌ای دوسه بار از این مسیر برای زیارت می‌گذرد. آن‌گونه که آقا محسن نقل می‌کند، صبح یکی از اولین روزهای افتتاح این گذر، زمانی که هنوز درس‌های دانشگاهش سنگین نشده بود، همه کدها را اسکن کرده و سرگذشت همه را خوانده است. او می‌گوید: خواندن این سرگذشت‌ها ترغیب کرد تا بیشتر پیگیر آثار و نوشته‌های برخی منبری‌ها بشوم. پدرم از طرف داران پرو پاقرص مرحوم کافی بود من هم به واسطه همین آشنایی، چند نوار کاست از منبرهای مرحوم را شنیدم. با صدای حاج آقا مهر خسار هم پیش از آشنایی با این گذر، آشنا بودم. پدرم همیشه از صدای مرحوم آقای کوثری که واعظ محبوب امام^(ره) بود نیز تعریف می‌کند.

یک جاذبه هویتی برای اطراف حرم

محمود سگوند به اتفاق همسرش قرار است ۱۰ روز اول ماه مبارک رمضان را در مشهد بگذرانند. با زائر لرستانی و با صفا می‌کند که از خرم‌آباد به مشهد آمده، مقابل هتل پنج ستاره‌ای که چسبیده است به ره‌باغ، هم‌کلام می‌شوم. وقتی متوجه می‌شود این اقدام توسط مدیریت شهری مشهد انجام شده است، قول می‌دهد درباره این تجربه با مدیران شهرداری خرم‌آباد صحبت کند تا نسخه و نمونه‌ای مشابه از آن، در یکی از بوستان‌های شهرش اجرا شود. همسرش، مرضیه خانم، هم با ابراز خرسندی از اینکه یک دایره‌المعارف از واعظان و ذاکران مقابل رویش قرار گرفته است، از نبود تبلیغ برای آشنایی درباره این گذر، ابراز گلایه می‌کند.

به عقیده او، بهتر است در کنار بارگاه منور رضوی، این گذر و ره‌باغ نیز به عنوان یکی از جاذبه‌های پیرامونی حرم امام رضا^(ع) تبلیغ شود. حرف‌های مرضیه خانم

مهدی عسکری در زیرگذر بارگاه منور رضوی، تابلو خروجی «نواب صفوی» که به چشم آمد، راهنمای راست‌راکه‌زدی و خارج‌شدی، به اولین چهارراه که رسیدی و راهنمای چپ‌راکه‌لمس‌کردی، دویست متر که در بولوار شهید شوشتری پیش‌رفتی و میدان «امریه معروف»، راکه دور زدی، چسبیده به تابلو شهید شوشتری ۵، می‌رسی به ره‌باغ حضرت زهرا(س) که در اولین نگاه، عجیب چشم‌نوازی می‌کند. با ورودی خاص و با نمای زیبای آجرهای طرح قدیمی، دروازه‌ای از آرامش مقابل چشمانت باز می‌کند.

اخت شدن با این فضای نیاز به زمان ندارد؛ ره‌باغی نه چندان طولانی، اما عریضی که در میانه مسیر با چند پله به سطحی پایین‌تر می‌رسد و ادامه پیدا می‌کند تا به آرامی به حرم برسی. مقابل رویت، فضای سبز پرو پیمانی قرار دارد و آب‌نمایی که فعلاً خالی است و احتمالاً باید در مناسبت‌هایی خاص، با ترکیب نور و آب، شب‌ها زائران و مجاوران دلبری کند. به همه این جاذبه‌ها این راهم اضافه کنید که از اواخر آبان ماه، گذر پیرغلامان حسینی، هم به بهره‌برداری رسیده تا مجموعه خوبی، این ره‌باغ در منطقه ثامن مشهد، چند برابر شود؛ گذری با تصاویر و اعظان، ذاکران و پیرغلامان حسینی که هر کدام قصه و سرگذشتی شنیدنی دارند و به لطف خدمت به اهل بیت^(ع)، مفتخر به همسایگی همیشگی امام رضا^(ع) شده‌اند.

الگوی برای همه کشور

بی‌شک ساخت و پرداخت این گذر، یکی از جلوه‌نمایی‌های شاخص منطقه ثامن خواهد بود و می‌توان از آن به عنوان بستری برای تحولات فرهنگی بیشتر در این منطقه یاد کرد؛ نکته‌ای که شهردار منطقه ثامن درباره‌اش این‌گونه می‌گوید: مشهد شهری است که با فرهنگ خدمت‌زیارت‌تداوم دارد. بنابراین در چنین شهری شایسته است از خدمتگزاران مکتب اهل بیت^(ع) قدردانی شود.

حسین عبدا... زاده ادامه می‌دهد: این گذر اولین بار است که در کشور اجرایی شود. المان‌های این گذر با الهام از علم عزاداری ابا عبد... الحسین^(ع) طراحی شده و بر پایه‌های آن تصاویر پیرغلامان فقید نصب شده است. این طرح فقط یک سازه شهری نیست، بلکه جلوه‌ای از پیوند هنر دینی، فناوری و زیارت است. در این گذر، با بهره‌گیری از کیو آر کد، امکان دسترسی زائران به زندگی نامه و صدای مدیحه‌سرایی پیرغلامان فراهم شده است تا انتقال فرهنگ عاشورایی در نسل‌های آینده ماندگار بماند. امیدواریم این اقدام ماندگار، الگویی برای همه شهرهای کشور باشد تا تکریم خادمان و نشر فرهنگ حسینی در کالبد شهرها جاری شود. بقیین داریم که هر قدم در مسیر خدمت به اهل بیت^(ع)، بلخند رضایت مردم و برکت امام مهربانی‌ها را در پی دارد.

گذری پر از مشاهیر و عظمت و منبر

از این نمونه‌ها در گذر پیرغلامان حسینی بسیارند؛ گذری خاص و ویژه که از چند ماه پیش میزبان حضور دائمی یادمان ۸۴ پیرغلام و خادم حسینی است. این گذر با هزینه و مدیریت شهرداری مشهد و به همت گروه هنری علم‌سازان اجرا شده و شامل چهارده عظیم فولادی با ارتفاع چهار متر است. هر یک از این علم‌ها با روکش نانودر برابر عوامل محیطی مقاوم‌سازی شده‌اند. روی هر علم، نام یکی از چهارده معصوم^(ع) به همراه نام و یادشش تن از پیرغلامان حسینی شامل شاعران، مداحان و مرثیه‌سرایان حک شده است تا در مجموع نام و نشان ۸۴ پیرغلام و خادم حسینی به یادگار مانده باشد.

روی هر کدام از این علم‌ها، تابلویی با محتوای نام، تصویر، تاریخ تولد و درگذشت و یک کیو آر کد قرار دارد که بازدیدکنندگان را به وب‌سایت متصل می‌کند تا بتوانند آثار، اشعار و ویدئوهای این شخصیت‌های فرهنگی را مورد بازدید و کاوش قرار دهند. روی همه این آثار، شعر ماندگار محتشم کاشانی (باز این چه شورش است که در خلق عالم است)، به عنوان مایه هنری مشترک حک شده است. آبان امسال بود که از این گذر با حضور مدیران شهری، پیرغلامان، مداحان و مردم مشهد رونمایی شد.

